

บทที่ 3

วิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการปฏิบัติงานแนะแนวในโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสงขลา ผู้วิจัยได้ใช้วิธีดำเนินการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) และเพื่อให้ได้ผลการวิจัยที่มีความเชื่อถือได้ จึงได้กำหนดวิธีการวิจัยที่เกี่ยวกับประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการทำวิจัย วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งแยกกล่าวตามลำดับ ดังนี้

กลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ ครูผู้เป็นหัวหน้ารับผิดชอบโครงการแนะแนวของโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสงขลา ปีการศึกษา 2538 ซึ่งอยู่ในพื้นที่ 14 อำเภอ และ 2 กิ่งอำเภอ จำนวน 487 คน ดังตาราง 1

ตาราง 1 จำนวนประชากรในการวิจัยจำแนกตามอำเภอในจังหวัดสงขลา

ลำดับที่	เขต	จำนวน
1	อำเภอเมือง	20
2	อำเภอหาดใหญ่	52
3	อำเภอรโนด	46
4	อำเภอสทงพระ	29
5	อำเภอร้ดภูมิ	35
6	อำเภอเทพา	47
7	อำเภอจะนะ	53
8	อำเภอสะบ้าย้อย	32
9	อำเภอสะเดา	35
10	อำเภอกวนเนียง	23
11	อำเภอสิงหนคร	35
12	อำเภอนาทวี	33
13	อำเภอกระแสดินทร์	10
14	อำเภอนาหม่อม	10
15	กิ่งอำเภอบางกล่ำ	15
16	กิ่งอำเภอคลองหอยโข่ง	12
	รวมทั้งสิ้น	487

ที่มา : กระทรวงศึกษาธิการ, 2538

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูผู้เป็นหัวหน้ารับผิดชอบโครงการ
แนะแนวของโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสงขลา จำนวน 220 คน
โดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นอย่างมีสัดส่วน (Proportional Stratified Random
Sampling) มีขั้นตอนการสุ่ม ดังนี้

2.1 หาขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตร (Yamane, 1973 : 725)

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

เมื่อ	n	แทน	ขนาดกลุ่มตัวอย่าง
	N	แทน	ขนาดของประชากร
	e	แทน	ค่าความคลาดเคลื่อนเป็น .05

$$\begin{aligned} \text{แทนค่า} \quad n &= \frac{487}{1 + 487(.05)^2} \\ &= 219.616 \\ &= 220 \text{ คน} \end{aligned}$$

2.2 เทียบสัดส่วนครูผู้เป็นหัวหน้ารับผิดชอบโครงการแนะแนวของโรงเรียน
ในแต่ละอำเภอและกิ่งอำเภอ กับขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ดังตาราง 2

ตาราง 2 จำนวนกลุ่มตัวอย่างแต่ละอำเภอในจังหวัดสงขลา

ลำดับที่	เขต	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
1	อำเภอเมือง	20	9
2	อำเภอหาดใหญ่	52	23
3	อำเภอรโนด	46	21
4	อำเภอสิงพระ	29	13
5	อำเภอรตภูมิ	35	16
6	อำเภอเทพา	47	21
7	อำเภอจะนะ	53	24
8	อำเภอสะบ้าย้อย	32	14
9	อำเภอสะเตา	35	16
10	อำเภอควนเนียง	23	10
11	อำเภอลิงหนคร	35	16
12	อำเภอนาทวี	33	15
13	อำเภอกระแสสินธุ์	10	5
14	อำเภอนาหม่อม	10	5
15	กิ่งอำเภอบางกล่ำ	15	7
16	กิ่งอำเภอคลองหอยโข่ง	12	5
	รวมทั้งสิ้น	487	220

2.3 สุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) เป็นรายอำเภอ ให้ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตาราง 2

เครื่องมือในการวิจัย

1. ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) โดยผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนประถมศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม จำนวน 1 ชุด ซึ่งแบ่งเป็น 3 ตอน คือ

1.1 ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ ในประเด็นต่อไปนี้

1.1.1 ด้านหน้าที่การงาน วุฒิการศึกษา สาขาวิชาที่จบการศึกษาระดับสูงสุด จำนวนชั่วโมงที่สอน

1.1.2 ด้านประสบการณ์ ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานบริการแนะแนวประสบการณ์การเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการปฏิบัติงานบริการแนะแนว การได้รับการนิเทศเกี่ยวกับการปฏิบัติงานบริการแนะแนว

1.2 ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพของการปฏิบัติงานแนะแนวในโรงเรียน มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Checklist) จำนวน 35 ข้อ ภายใต้ออบข่ายในเรื่องการดำเนินงานแนะแนวและการปฏิบัติงานบริการแนะแนว 5 บริการ ได้แก่ บริการศึกษาและรวบรวมข้อมูลนักเรียนรายบุคคล บริการสนเทศ บริการให้คำปรึกษา บริการจัดวางตัวบุคคล บริการติดตามและประเมินผล

1.3 ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาและสาเหตุของปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินงานแนะแนวและการปฏิบัติงานบริการแนะแนว 5 บริการ ได้แก่ บริการศึกษาและรวบรวมข้อมูลนักเรียนรายบุคคล บริการสนเทศ บริการให้คำปรึกษา บริการจัดวางตัวบุคคล บริการติดตามและประเมินผล มี 2 ลักษณะ ดังนี้

1.3.1 แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scales) มีลักษณะให้เลือกตอบว่า มีปัญหาในระดับใด ซึ่งมีให้เลือกตอบ 5 ระดับ คือ มากที่สุด มากปานกลาง น้อยและน้อยที่สุด จำนวน 31 ข้อ

1.3.2 แบบสำรวจรายการ (Checklist) มีลักษณะให้ระบุสาเหตุของปัญหาในข้อนั้น ๆ

แบบสอบถาม ตอนที่ 3 ทั้งสองลักษณะดังกล่าว มีขอบข่าย เกี่ยวกับปัญหาและสาเหตุของปัญหา การดำเนินงานแนะแนวและการปฏิบัติงานบริการแนะแนว 5 บริการ ได้แก่ บริการศึกษาและรวบรวมข้อมูลนักเรียนรายบุคคล บริการสนเทศ บริการให้คำปรึกษา บริการจัดวางตัวบุคคล บริการติดตามและประเมินผล

2. การสร้างเครื่องมือ

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยดำเนินการสร้างแบบสอบถามตามลำดับ ดังนี้

2.1 ศึกษาหลักเกณฑ์การสร้างแบบสอบถาม จากตำรา เอกสาร

2.2 ศึกษา ค้นคว้าจากตำรา เอกสาร บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้ แล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษา

2.3 นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา จำนวน 5 ท่าน พิจารณาเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงด้านเนื้อหา (Content Validity) ผลการตรวจสอบปรากฏว่าทุกข้อผ่านเกณฑ์ที่กำหนด โดยใช้ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อความกับประเด็นหลัก ของสภาพและปัญหาการปฏิบัติงานแนะแนวด้านนั้น ๆ ตามวิธีการของ Rovinelli and Hambleton (1978 : 34-37 อ้างถึงใน บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์, 2527 : 69)

2.4 ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

2.5 นำแบบสอบถามที่มีความเที่ยงตรงตามเนื้อหาตามเกณฑ์ไปทดลองใช้ (Try out) กับครูผู้เป็นหัวหน้ารับผิดชอบโครงการแนะแนวที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ในการวิจัย จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามเป็นรายข้อโดยใช้การทดสอบค่าที (t - test) พบว่าทุกข้อแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ .05 และหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามด้วยวิธีการของครอนบัท (Cronbach)

โดยหาสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาโดยภาพรวมทั้งหมด 0.94

2.6 นำแบบสอบถามที่ทดลองใช้แล้ว มาปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมให้เหมาะสมแล้วนำไปใช้เก็บข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ขออนุญาตและแนะนำตัวผู้วิจัยจากสำนักงานเลขาธิการคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ไปถึงผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดสงขลา แล้วขออนุญาตจากผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดสงขลาถึงหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอที่มีโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ขออนุญาตจากหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอที่มีโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างถึงผู้บริหารโรงเรียนในแต่ละอำเภอ เพื่อขอความร่วมมือให้ครูผู้เป็นหัวหน้ารับผิดชอบโครงการและแนวตอบแบบสอบถามและรวบรวมแบบสอบถามส่งมายังสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ 15 วัน หลังจากส่งแบบสอบถามไป
3. เมื่อได้รับแบบสอบถามกลับคืน ผู้วิจัยดำเนินการตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถาม โดยเลือกเฉพาะแบบสอบถามฉบับที่สมบูรณ์ เพื่อนำผลการตอบไปจัดกระทำ และวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยจะวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

1. แบบสอบถามตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าร้อยละ แล้วนำเสนอเป็นตารางประกอบคำบรรยาย

2. แบบสอบถามตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานแนะแนวและการปฏิบัติงานบริการแนะแนว 5 บริการ วิเคราะห์ข้อมูล โดยการหาค่าร้อยละแล้วนำเสนอเป็นตารางประกอบคำบรรยาย

3. แบบสอบถามตอนที่ 3

3.1 ขั้นตอนที่ 1 บัญชีการดำเนินงานแนะแนวและการปฏิบัติงานบริการแนะแนว 5 บริการ วิเคราะห์ข้อมูลโดย

3.1.1 หาค่าเฉลี่ย (Mean) เป็นรายชื่อและรายด้านของการตอบแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่างและแปลตามเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

เกณฑ์การให้คะแนนเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ดังนี้

ปัญหามากที่สุด	กำหนดให้คะแนน	5	คะแนน
ปัญหามาก	กำหนดให้คะแนน	4	คะแนน
ปัญหามากกลาง	กำหนดให้คะแนน	3	คะแนน
ปัญหาน้อย	กำหนดให้คะแนน	2	คะแนน
ปัญหาน้อยที่สุด	กำหนดให้คะแนน	1	คะแนน

วิธีแปลผล ใช้เกณฑ์สัมบูรณ์ (Absolute Criteria) ซึ่งแบ่งคะแนนเป็นช่วง ๆ แต่ละช่วงมีความหมายดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2535 : 100)

ค่าเฉลี่ย	4.51 - 5.00	หมายถึง	ปัญหามากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	3.51 - 4.50	หมายถึง	ปัญหามาก
ค่าเฉลี่ย	2.51 - 3.50	หมายถึง	ปัญหามากกลาง
ค่าเฉลี่ย	1.51 - 2.50	หมายถึง	ปัญหาน้อย
ค่าเฉลี่ย	1.00 - 1.50	หมายถึง	ปัญหาน้อยที่สุด

3.1.2 หาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เพื่อวัดการกระจายของข้อมูลในแต่ละข้อและแต่ละด้าน

3.2 ขั้นตอนที่ 2 สาเหตุของปัญหาการดำเนินงานแนะแนวและการปฏิบัติงานบริการแนะแนว 5 บริการ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการจัดลำดับความถี่และหาค่าร้อยละเป็นรายชื่อ

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1.1 ค่าร้อยละ (Percentage) ใช้สูตร

$$\text{ร้อยละ} = \frac{\text{จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามในข้อนี้}}{\text{จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามทั้งหมด}} \times 100$$

1.2 ค่าคะแนนเฉลี่ย (Arithmetic Mean) โดยใช้สูตร (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2524 : 72)

$$\bar{X} = \frac{\Sigma X}{N}$$

$\bar{X}$	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ย
ΣX	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
N	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

1.3 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Diviation) ใช้สูตร (Ferguson, 1981 : 68)

$$S = \frac{N \Sigma X^2 - (\Sigma X)^2}{N(N - 1)}$$

เมื่อ

S	แทน	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
ΣX^2	แทน	ผลรวมกำลังสองของคะแนนทุกจำนวนในกลุ่ม
$(\Sigma X)^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนทุกจำนวนในกลุ่มยกกำลังสอง
N	แทน	จำนวนข้อมูลในกลุ่มทั้งหมด

2. สถิติที่ใช้ในการสร้างเครื่องมือ

2.1 การหาความเที่ยงตามเนื้อหา (Content Validity) ของแบบสอบถามโดยใช้สูตร Rovinelli and Hambleton (1978 : 34-37 อ้างถึงใน บุญเจ็ด วิทยุออนไลน์พงษ์, 2527 : 69)

$$IOC = \sum R / N$$

เมื่อ	IOC	แทน	ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อความนั้นกับประเด็นหลักของปัญหา
	$\sum R$	แทน	ผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญแต่ละข้อ
	N	แทน	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

2.2 การหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม การวิจัยเรื่องนี้หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ของแบบสอบถาม ตอนที่ 3 ด้วยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha - Coefficient) โดยใช้สูตร (บุญชม ศรีสะอาด, 2535 : 96)

$$\alpha = \frac{k}{k-1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right]$$

เมื่อ	α	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น
	K	แทน	จำนวนข้อของเครื่องมือวัด
	$\sum S_i^2$	แทน	ผลรวมของความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ
	S_t^2	แทน	ค่าความแปรปรวนของคะแนนรวม

2.3 สถิติสำหรับการหาค่าอำนาจงานเนกของแบบสอบถามเป็นรายข้อ โดยใช้การทดสอบที (t - test) โดยใช้สูตร Brennan (1972 : 289-303 อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด, 2535 : 94)

$$t = \frac{\bar{X}_H - \bar{X}_L}{\frac{S_H^2 + S_L^2}{N}}$$

t	แทน	อำนาจงานเนก
$\bar{X}_H$	แทน	ค่าเฉลี่ยกลุ่มสูง
$\bar{X}_L$	แทน	ค่าเฉลี่ยกลุ่มต่ำ
S_H^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนกลุ่มสูง
S_L^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนกลุ่มต่ำ
N	แทน	จำนวนคนในกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ ซึ่งมีจำนวนเท่ากัน